

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

На правах рукопису

Дергоусова Алла Олександрівна

УДК 656.072.44:338.47

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТУРИЗМУ

спеціальність 08.00.04 - економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

**Дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук**

Науковий керівник:
Єлагін Юрій Вікторович
кандидат економічних наук,
доцент

Харків-2012 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТУРИЗМУ	11
1.1 Сутність стратегії як інструменту розвитку діяльності підприємства	11
1.2 Дослідження стану та розвитку пасажирського комплексу залізничного транспорту	27
1.3 Напрямки розвитку залізничного туризму як комплексу комерційних послуг на залізничному транспорті	50
Висновки до розділу 1	65
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ	68
2.1 Огляд закордонного досвіду у сфері залізничного туризму	68
2.2 Визначення факторів пріоритетності організації та розвитку залізничного туризму в Україні	82
2.3 Принципи та етапи організації залізничного туризму	105
Висновки до розділу 2	113
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТУРИЗМУ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ УКРАЇНИ	116
3.1 Визначення собівартості організації туристичної подорожі на залізничному транспорті та ціни туру	116
3.2 Оцінка конкурентоспроможності залізничного туризму на прикладі організації туристичної подорожі автомобільним та залізничним транспортом	128
3.3 Реалізація комплексної комерційної послуги на засадах пріоритетно-партнерського підходу	148
Висновки до розділу 3	157

ВИСНОВКИ	160
ДОДАТКИ	163
Додаток А	164
Додаток Б	166
Додаток В	168
Додаток Д	171
Додаток Е	176
Додаток Ж	188
Додаток З	191
Додаток И	193
Додаток К	194
Додаток Л	195
Додаток М	196
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	198

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В сучасному ринковому середовищі, яке характеризується змінюваністю економічних параметрів і нестабільністю, головною проблемою підприємств залізничного транспорту є здатність до розвитку у відповідності зі змінами. Для ефективного використання ринкових можливостей будь-яке підприємство, у тому числі, залізничне, повинне мати власну стратегію розвитку.

Сучасне суспільство висуває нові вимоги до транспортного обслуговування населення, які ґрунтуються на найбільш повному та якісному задоволенні попиту на перевезення. В умовах значного зносу основних фондів, невідповідності матеріально-технічної бази потребам залізничного транспорту, загостренні конкуренції – це складно. Тому відчувається потреба у заходах, що сприяють підвищенню ефективності пасажирських перевезень без додаткових витрат або із мінімальним вкладанням фінансових коштів.

Теорія стратегічного розвитку посідає важливу роль в сучасній науковій думці. Питання, пов'язані з визначенням та формуванням стратегії розвитку, знайшли відображення в роботах вітчизняних та зарубіжних авторів. Цій темі присвячені роботи І. Ансоффа, В. А. Вінокурова, О.С. Віханського, В.Г. Герасимчука, В.Л. Диканя, П. Друкера, О.М. Тридіда, Н.П. Фатхутдинова, З.Є. Шершньової, Шинкаренка В.Г. та ін. Значний вклад у дослідження проблем транспорту та розробку шляхів їх вирішення зробили такі вчені, як: І.М. Аксьонов, Ю.С. Бараш, О.Г. Дейнека, В.Л. Дикань, Г.Д. Ейтутіс, О.Г. Кірдіна, Л.О. Позднякова, Н.Є. Терьошкіна та ін.

Незважаючи на велику кількість наукових праць і значні досягнення в теорії та практиці розвитку пасажирських залізничних перевезень проблема формування стратегії розвитку залізничного туризму як фактору розвитку пасажирських залізничних перевезень є недостатньо висвітленою і вимагає подальшого вдосконалення.

Об'єктивна необхідність теоретичного вдосконалення та поглиблення

прикладних досліджень в обраному напрямку зумовила вибір теми дисертаційної роботи, визначила предмет, об'єкт, основну мету і завдання дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана як ініціативна і відповідає цілям та завданням, поставленим у Стратегії економічного та соціального розвитку України на 2004 – 2015 рр. «Шляхом європейської інтеграції», Програмі розвитку залізничного туризму на 2011-2012 рр., Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020 року, Концепції Державної програми підвищення конкурентоспроможності національної економіки на 2007-2015 роки, Транспортній стратегії України на період до 2020 р.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає в розробці теоретичних засад та обґрунтуванні науково-практичних рекомендацій щодо формування стратегії розвитку залізничного туризму.

Мета визначила такі основні завдання дослідження:

- дослідити сучасний стан і тенденції розвитку пасажирського господарства залізниць України та визначити напрямки і стратегію його розвитку;
- визначити роль і місце залізничного туризму у стратегії розвитку пасажирського господарства залізничного транспорту ;
- проаналізувати досвід зарубіжних країн щодо організації залізничного туризму на залізничному транспорті;
- проаналізувати концептуальні підходи до визначення поняття «залізничний туризм», що дозволяє встановити його зміст і сутність, визначити галузеві та конкурентні особливості залізничного туризму і визначити стан й особливості його розвитку;
- визначити та систематизувати фактори конкурентоспроможності залізничного туризму і доцільність його впровадження та можливості його організації на залізничному транспорті України;
- визначити етапи організації залізничного туризму на залізницях України з виділенням функцій та задач з його організації;
- розробити методичний підхід до визначення доцільності організації та

конкурентоспроможності залізничного туру за різними напрямками туристичної подорожі;

- розробити підхід до реалізації стратегії розвитку залізничного туризму на засадах пріоритетно-партнерського підходу та визначити функції учасників організації та реалізації залізничного туризму.

Об'єкт дослідження – процес формування стратегії розвитку залізничного туризму.

Предмет дослідження – сукупність організаційно-економічних, управлінських заходів та практичних положень щодо формування стратегії розвитку залізничного туризму в Україні.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дисертаційного дослідження є наукові праці та методичні розробки провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, закони та нормативні акти України у сфері економіки. Методологічну основу дослідження склали філософські принципи пізнання, діалектичний підхід, фундаментальні положення економічної теорії стратегічного розвитку, логічне, комплексне і системне дослідження економічних процесів і явищ.

В процесі дисертаційного дослідження були використані такі загальнонаукові та спеціальні методи: *метод наукової класифікації та систематизації* – для дослідження теоретичних підходів до визначення залізничного туризму; *метод абстрактно-логічного узагальнення* – для теоретичного обґрунтування важливості поставлених задач, уточнення ключових понять дослідження та формування висновків; *метод бенчмаркінгу* – для проведення маркетингових досліджень привабливості автомобільного та залізничного туризму для потенційних споживачів; *метод експертних оцінок* для визначення факторів можливості залізничного транспорту в організації залізничного туризму; *метод систематизації та факторний аналіз* – для групування та дослідження методичних підходів до визначення конкурентоспроможності та доцільності організації залізничного туру за різними напрямками; *метод порівняльного аналізу та синтезу* – для аналізу підсобно-

допоміжної діяльності залізниць України; *графічний метод* – для наочного ілюстрування явищ, процесів та закономірностей, що досліджуються.

Інформаційною базою дослідження стали: законодавчі та нормативні акти України щодо залізничного транспорту; офіційні нормативні матеріали, що регулюють діяльність залізничного транспорту України; матеріали Державного комітету статистики України; статистичні дані та поточна звітність Укрзалізниці, що характеризують процес пасажирських перевезень; результати наукових досліджень, у тому числі й ті, що виконувалися за участю здобувача; матеріали науково-практичних конференцій; публікації закордонних і вітчизняних авторів та інші джерела.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в наступному:

удосконалено:

- сутність поняття «залізничний туризм», яке розкриває галузеві відмінності від існуючих видів організації туристичних подорожей, умови та економічну пріоритетність, що дає можливість визначити галузеві особливості і напрямки формування стратегії розвитку залізничного туризму;

- методичний підхід до визначення доцільності організації та конкурентоспроможності залізничних подорожей за різними напрямками, що базується на визначенні і використанні коефіцієнтів насиченості напрямку, привабливості туру та ефективної туристичної вартості та дає можливість організації більш конкурентоспроможних залізничних подорожей порівняно з іншими;

- визначення факторів конкурентоспроможності туристичних подорожей, які враховують особливості організації залізничного туризму, що найбільше впливають на задоволення потреб потенційних споживачів за рахунок виділення найвагоміших факторів;

набуло подальшого розвитку:

- визначення залізничного туризму як комплексної комерційної послуги, яка є впровадженням стратегії розвитку залізничного пасажирського господарства і, на відміну від існуючих, передбачає комплексне використання рухомого складу

та інфраструктури пасажирського господарства на комерційній основі й принципах ринкового тарифоутворення, що дає можливість підвищити прибутковість залізничного транспорту;

- класифікація видів залізничного туризму, за рахунок розширення та розкриття критеріальних ознак, що дає змогу визначати підходи, функції та задачі з його організації на залізничному транспорті;

- методичний підхід до організації залізничного туризму, який ґрунтується на визначенні функцій та задач окремих підрозділів залізничного транспорту всіх рівнів управління, що дозволяє створити ефективну систему управління реалізацією стратегії розвитку залізничного туризму;

- пріоритетно-партнерський підхід до організації залізничного туризму за рахунок визначення та розподілу функцій учасників на основі визначення можливостей учасників з надання складових послуг туристичної залізничної подорожі, що дає змогу найбільш ефективної реалізації стратегії залізничного туризму;

- концептуальний підхід до організації та розвитку комплексних комерційних послуг, який ґрунтується на узагальненні розроблених етапів, функцій та задач по організації залізничного туризму та дозволяє здійснювати впровадження нових видів залізничних пасажирських перевезень на ринкових засадах.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання розроблених пропозицій щодо реалізації залізничного туризму, як комплексної комерційної послуги на залізничному транспорті, що сприятиме розвитку залізничного пасажирського господарства.

Результати дисертаційного дослідження та розроблені рекомендації знайшли часткове впровадження: у Департаменті політики розвитку інфраструктури транспорту та туризму при визначенні доцільності організації та конкурентоспроможності залізничних подорожей за різними напрямками, а також при визначенні функцій та задач окремих підрозділів залізничного транспорту при організації залізничного туризму (Акт про впровадження

№ 12/439-12 від 11.04.2012 р.); у діяльності Пасажирської служби Південної залізниці при застосуванні пріоритетно-партнерського підходу до організації залізничного туризму й концептуального підходу до організації та розвитку комплексних комерційних послуг на залізничному транспорті (Акт про впровадження № П-05/1130 від 06.02.2012 р.). Окремі положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі в Українській державній академії залізничного транспорту при викладанні дисциплін «Маркетинг послуг», «Маркетинг в туризмі», «Організація туризму та туристичної діяльності», «Маркетинг» (Акт про впровадження від 05.12.2011 р.), у навчальному процесі навчально-наукового Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів УкрДАЗТ та при виконанні дипломних робіт студентів спеціальності «Маркетинг» (Акт про впровадження від 13.02.2012 р.).

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати дисертаційної роботи, які виносяться на захист, здобуто особисто автором та відображено в наукових публікаціях. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано лише ті положення, ідеї та висновки, які є результатом самостійної роботи автора. Внесок автора в роботи, виконані у співавторстві [40, 49, 53-55, 60], наведено у списку опублікованих праць за темою дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні результати і висновки дисертаційного дослідження пройшли апробацію на 12 міжнародних науково-практичних конференціях, у тому числі: VI, VII, IX міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми економіки транспорту» (Дніпропетровськ, 2007, 2008, 2010 рр.), міжнар. Internet-конференцію студентів та молодих вчених «Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність» (Харків, 2009 р.), на IV, V міжнар. науково-практичну конференцію «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті» (ЕКУЗТ, 2009, 2010 рр.), на міжнар. наук.-практ. Internet-конф. «Економіка і управління в умовах глобалізації» (Донецьк, 2010 р.), на II міжнар. наук.-практ. конференції «Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті» (Донецьк, 2011 р.), на IV, V, VI, VII

міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України» (Коктебель, 2008, 2009, 2010, 2011 рр.).

Публікації. Результати дослідження опубліковано в 23 працях, з яких 11 наукових статей надруковано у фахових наукових виданнях. Загальний обсяг публікацій складає 5,1 друк. арк., з них особисто автору належить 4,77 друк. арк.

Обсяг та структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації складає 216 сторінок комп'ютерного тексту, в тому числі основний текст займає 165 сторінок. Матеріали дисертації проілюстровані 19 рисунками, з яких 7 – на окремих сторінках, 26 таблицями та містять 11 додатків на 34 сторінках. Список використаних літературних джерел нараховує 189 найменувань на 19 сторінках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аакер Д. Стратегическое рыночное управление: пер. с англ.; под ред. Ю.Н. Каптуревского / Д.Аакер. – СПб.: Питер, 2002. – 544 с.
2. Аксенов И. М. Выбор конкурентных стратегий в сфере пассажирских перевозок / И. М. Аксенов // Залізничний транспорт України. – 2002. – № 3. – С. 45-48.
3. Аксенов И.М. Эффективность пассажирских железнодорожных перевозок: монография / И.М. Аксенов. – К.: Транспорт Украины, 2004. – 284 с.
4. Аналіз роботи залізниць України по пасажирських перевезеннях та підсобно-допоміжній діяльності пасажирського господарства за 2007-2008 р.
5. Аналіз роботи залізниць України по пасажирських перевезеннях та підсобно-допоміжній діяльності пасажирського господарства за 2008-2009 р.
6. Аналіз роботи залізниць України по пасажирських перевезеннях та підсобно-допоміжній діяльності пасажирського господарства за 2009-2010 р.
7. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф. – М. Экономика, 1989. – 520 с.
8. Аркадьева В. Приоритетные направления стратегии промышленных предприятий / В. Аркадьева // Бизнес Информ. – 1998. - № 13-14. – С. 126.
9. Багиев Г. Л. Маркетинг: учеб. для вузов / [Багиев Г. Л., Тарасевич В. М., Анн Х.]; под общ. ред. Г. Л. Багиева. – 2-е изд. – М. : «Экономика», 2001. – 718 с.
10. Балабанов И.Т. Внешнеэкономические связи: учеб. пособие / И.Т. Балабанов, А.И. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 512 с.
11. Балабанова Л.В. Стратегическое маркетинговое управление предприятием на основе бенчмаркинга: монография/ Л.В. Балабанова, В.В. Слипенький. – Донецк: ДонГУЭТ, 2005. – 171 с.
12. Бараш Ю.С. Вплив фінансово-економічної кризи на діяльність залізничного транспорту України / Ю.С. Бараш, І.П. Корженевич, І.В. Олійниченко, Ю.П. Мельянцова // Вісн. Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп.

ім. акад. В. Лазаряна. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. транспорт. ім. акад. В. Лазаряна, 2009. – Вип. 29. – С.212-220.

13. Бараш Ю. С. Методика проведення досліджень стосовно підвищення ефективності управлінських рішень організації пасажирських перевезень / Ю.С. Бараш // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: зб. наук. пр. – К.: В-во «Квітка», 2008. – Вип. 21. – С. 9-13.

14. Бараш Ю.С. Роль залізничного транспорту України в забезпеченні сталого розвитку суспільства // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – 2008.- Вип.24. – С. 201-206.

15. Бараш Ю.С. Сравнение видов транспорта с учетом устойчивого развития общества // Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. – 2009.- Вип. 28. – С. 210-214.

16. Бараш Ю.С. Теоретико-методичний підхід до визначення конкурентоспроможності послуг, що надаються пасажирськими видами транспорту / Ю.С. Бараш // Вісн. Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. - Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2011. - Вип. 38. – С. 290-295.

17. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами / И.А. Бланк. – Киев, 1996.

18. Блохина Е. Поезд для Карла XII. // Магістраль. – 27 червня – 3 липня 2009 р. - № 48-49 (1425-1426). – С. 4.

19. Варнавский В. Государственно-частное партнерство в России: проблемы становления [Электронный ресурс] / В. Варнавский. – Режим доступа: <http://www.strana-oz.ru>

20. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий: монография / В.А. Василенко. – К.: Центр учебной литературы, 2005. – 648 с.

21. Василенко В.А. Стратегічне управління: навч. посібник / В.А. Василенко, Т.І. Ткаченко. – К.: ЦУЛ, 2003. – с. 396.

22. Верлока В.С. О повышении конкурентоспособности железных дорог / В.С. Верлока // «Залізничний транспорт України» - 2000. - № 5-6
23. Верлока В.С. Організація маркетингової діяльності на залізницях України / В.С. Верлока // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. - № 5. – 2001
24. Винокуров В.А. Организация стратегического управления на предприятии: монография / В.А. Винокуров. – М.: Центр экономики и маркетинга, 1996. – 160 с.
25. Виханский О.С. Стратегическое управление / О.С. Виханский. – М.: Гардарики, 1999. – 296 с.
26. Гаркавенко С.С. Маркетинг: підручник / С.С. Гаркавенко. – Київ: Лібра, 2002. – 712 с.
27. Гительман А.Д. Преобразующий менеджмент: лидерам реорганизации и консультантам по управлению: учеб. пособие / А.Д. Гительман. – М.: Дело, 1999. – 496 с.
28. Глазков В.Н. Железнодорожный туризм: проблемы и перспективы развития // В.Н. Глазков. Режим доступа: [http:// www.zdt - magazine.ru/publik/passagir/2006/sept09-06.htm](http://www.zdt-magazine.ru/publik/passagir/2006/sept09-06.htm).
29. Глинн Дж. Стратегия бизнеса / Дж. Глинн, В. Маркова, Д. Перкинс. – 2-е изд. – Новосибирск: ИЭ и ОПП СО РАН, Canterbury Business Scholl, 1996. – 360 с.
30. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз: навч. посібник / П.Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2006. – 404 с.
31. Гремингер Р. Стратегические разработки нуждаются в инновациях / Р. Гремингер // Проблемы теории и практики управления. – 1997. - № 6. – С. 35-39.
32. Губенин Ю. Современные методы анализа среды и их использование в стратегическом менеджменте / Ю. Губенин, Я. Грон, М. Сватош // Экономика Украины. – 2001. – № 2. – С. 90-94.
33. Гудкова В.П. Закономірності економічного розвитку сфери

додаткового обслуговування пасажирів / В.П. Гудкова // Збірник наукових праць КУЕТТ. Серія «Економіка і управління», 2004. Вип. 6. – С.158-169.

34. Гудкова В.П. Основні напрями підвищення ефективності пасажирських залізничних перевезень / В.П. Гудкова // Збірник наукових праць КУЕТТ. Серія «Економіка і управління», 2003. Вип. 3. – С.81-86.

35. Гудкова В.П. Проблеми наукового пізнання розвитку пасажирських перевезень / В.П. Гудкова, О.В. Громова // Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських залізничних перевезень на залізничному транспорті: I міжнар. наук.-практ. конф. - К.: ДАЗТУ, 2009. – С. 83-85.

36. Гуляев В.Г. Организация туристских перевозок / В.Г. Гуляев. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 210 с.

37. Дергоусова А.О. Аналіз інструментарію формування стратегій розвитку організацій / А.О. Дергоусова // Проблеми економіки транспорту: матеріали VII міжнар. наук. конф., Дніпропетровськ, 24-25 квіт., 2008 р. – Дн. : ДІТ, 2008. - С. 20.

38. Дергоусова А.О. Важливість визначення насиченості напрямку об'єктами туристичної значущості та бажання туристів на здійснення залізничного туру при розробці стратегії розвитку залізничного туризму в Україні / А.О. Дергоусова // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи: матеріали 7-ї між нар. наук.-практ. конф., 30 травня-4 червня 2011р., смт. Коктебель. – 2011. – Вип. 34. – С. 79.

39. Дергоусова А.О. Визначення напрямку здійснення залізничного туру / А.О. Дергоусова // Науковий вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький: ХНУ. – 2011. - № 5. - С. 34-38.

40. Дергоусова А.О. Визначення пріоритетних напрямків стратегічного розвитку залізничного транспорту / Верлока В.С., Дергоусова А.О. // Проблеми економіки и управления на железнодорожном транспорте: материалы IV междун. науч.-практ. конф., Судак, 21-30 декабря, 2009 г. – Судак.: ЭКУЖТ, 2009. Режим доступа: <http://www.ekuzt2009.detut.edu.ua>. *Особистий внесок: визначено пріоритетні напрямки розвитку залізничного транспорту.*

41. Дергоусова А.О. Визначення та класифікація залізничного туризму [Електронний ресурс] / А.О. Дергоусова // Ефективна економіка. – 2012. - № 2. - Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.

42. Дергоусова А.О. До питання визначення факторів конкурентоспроможності залізничного туризму / А.О. Дергоусова // Економіст. – 2011. - № 11 - С. 61-62.

43. Дергоусова А.О. До питання визначення факторів розвитку залізничного туризму в Україні / А.О. Дергоусова // Вагонний парк. – 2011. - №2. – С. 16-18.

44. Дергоусова А.О. Проблеми формування стратегій розвитку транспортного підприємства / А.О. Дергоусова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2008. - № 24. – С. 112-115.

45. Дергоусова А.О. Життєвий цикл організації (галузі) як важливий аспект розробки стратегії розвитку / А.О. Дергоусова // Проблеми економіки транспорту: матеріали ІХ Міжнар. наук. конф., Дніпропетровськ, 2010 р. – Дн.: ДІТ, 2010. – С. 46.

46. Дергоусова А.О. Методичний підхід до формування стратегії розвитку залізничного туризму на залізницях України / А.О. Дергоусова // Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2011. – Вип. 35. – С.51-55.

47. Дергоусова А.О. Напрямки стратегічного розвитку залізничного транспорту / А.О. Дергоусова // Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 2010 р. – ЕКУЗТ, 2010. – С. 20.

48. Дергоусова А.О. Необхідність проведення стратегічного аналізу транспортного підприємства / А.О. Дергоусова // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи: матеріали 4-ї між нар. наук.-практ. конф., 2-7-червня 2008 р., смт. Коктебель. – 2008. – Вип. 22. – С. 90.

49. Дергоусова А.О. Необхідність розробки та впровадження пасажирських комплексних комерційних послуг / Ю.В. Єлагін, А.О. Дергоусова

// Вісник економіки транспорту та промисловості. Збірник статей. Вип. 36. – Харків: УкрДАЗТ, 2011. – С. 256-263. *Особистий внесок: визначено поняття «комплексна комерційна послуга» та необхідність її реалізації з метою отримання додаткового прибутку залізницями.*

50. Дергоусова А.О. Необхідність удосконалення структури управління сервіс-центру вокзалу в рамках організації залізничного туризму на залізницях України / А.О. Дергоусова // Науковий вісник Національного гірничого університету. – 2011. - № 5. - С. 137-142.

51. Дергоусова А.О. Організація залізничного туризму на залізницях України / А.О. Дергоусова // Маркетинг і логістика в системі менеджменту пасажирських перевезень на залізничному транспорті: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 20-22 вересня 2011 р., м. Донецьк.– 2011. – С. 14-15.

52. Дергоусова А.О. Перспективи розвитку залізничного туризму в Україні / А.О. Дергоусова // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., Коктебель, 7-11 червня, 2010 р. – 2010. – С. 224-225.

53. Дергоусова А.А. Перспективы развития туристических пассажирских перевозок / А.А. Дергоусова, Е.В. Сиволовская // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., 7-11 червня 2009 р., смт. Коктебель – 2009. – Вип. 27 – С. 65-66. *Особистий внесок: визначено перспективність розвитку туристичних пасажирських перевезень на залізничному транспорті.*

54. Дергоусова А.О. Принципи розробки стратегії розвитку залізничного транспорту / А.О. Дергоусова, О.В. Сиволовська // Проблеми економіки транспорту: матеріали VI міжнар. наук. конф., Дніпропетровськ, 26-27 квіт., 2007 р. – Дн.: ДІТ, 2007. - С. 44. *Особистий внесок: визначено основні принципи розробки стратегії розвитку залізничного транспорту.*

55. Дергоусова А.А. Развитие железнодорожного туризма как фактор повышения конкурентоспособности / Е.В. Сиволовская, О.Г. Шаля, А.А. Дергоусова // Проблеми економіки транспорту: матеріали IX Міжнар. наук.

конф., 22-23 квітня, Дніпропетровськ, 2010 р. – Дн.: ДПТ, 2010. – С. 100.
Особистий внесок: визначено актуальність та доцільність розвитку залізничного туризму як фактору підвищення конкурентоспроможності залізниць.

56. Дергоусова А.О. Реалізація комплексних комерційних послуг на засадах пріоритетно-партнерського підходу / А.О. Дергоусова // Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2012. - № 37. – С. 109-112.

57. Дергоусова А.О. Сутність стратегії розвитку підприємства та важливість її розробки в умовах невизначеності ринкового середовища / А.О. Дергоусова // Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми, перспективи, ефективність: матеріали Щорічн. Міжнар. Internet-конф. студентів та молодих вчених, Харків, 10 грудня 2010 р.: - Х.: НТУ «ХП», 2010 р. – С. 90-91.

58. Дергоусова А.О. Фактори пріоритетного розвитку залізничного туризму / А.О. Дергоусова // Економіка і управління в умовах глобалізації: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Ін-т економіки і упр., 1-7 грудня 2010 р. – Донецьк: [ДонНУЕТ], 2010. – С. 75-76.

59. Дергоусова А.О. Щодо питання вибору сучасної стратегії розвитку підприємства / А.О. Дергоусова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2007. - №18. - С. 9-11.

60. Дергоусова А.О. Щодо питання визначення сутності стратегії розвитку залізничного туризму / В.С. Верлока, А.О. Дергоусова // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». – 2011. - № 7 - С. 53-58. *Особистий внесок: розроблено методичний підхід до організації залізничного туризму.*

61. Дергоусова А.О. Щодо питання визначення сутності стратегії розвитку транспортного підприємства / А.О. Дергоусова // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2010. - №4. – С. 88-100.

62. Державна програма розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на 2000-2004 роки. Затверджена постановою КМУ від 30.12.2000 р., № 1931.
63. Дикань В. Л. Обеспечение конкурентоустойчивости предприятия / В. Л. Дикань. – Харьков: Основа, 1995. – 350 с.
64. Дикань В.Л. Реформирование экономики Украины и конкурентоустойчивость предприятий / В.Л. Дикань. – Х.: Основа, 1997. – 345с.
65. Дикань В.Л. Экономические проблемы управления железнодорожным транспортом Украины на современном этапе / В.Л. Дикань, Д.И. Ковалев // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. - 2005. - № 5. - С. 124
66. Довідник Сервіс-центрів Південної залізниці. – Х.: «Транспорт України». – 21 с.
67. Дойль П. Менеджмент: стратегия и тактика / пер. с англ. / П. Дойль. – СПб: Питер, 1999. – 560 с.
68. Драшкович В. Дилемма стратегического менеджмента / В. Драшкович // Проблемы теории и практики управления. – 2004. - № 3. – С. 98-103.
69. Дуфала В. Инструментарий для формирования стратегии предприятия / В. Дуфала // Проблемы теории и практики управления. – 1998. - № 3. Режим доступа до статті: http://www.vasilievaa.narod.ru/ptpu/15_1_98.htm
70. Економіка міжнародних транспортних перевезень: підручник / [М.І. Данько, В.Л. Дикань, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова, Ю.М. Юрченко]. – Х.: ТОВ «Олант», ЧП Чиженко, 2004. – 352 с.
71. Ефремова М.В. Основы технологии туристского бизнеса: учеб. пособие / М.В. Ефремова. – М.: Ось-89, 1999. – 192 с.
72. Єр'оміна М.О. Забезпечення конкурентоспроможності залізничних пасажирських перевезень за рахунок швидкісного руху: дис. канд.. екон. наук: 08.00.04 «Економіка і управління підприємства за видами економічної діяльності»; захищена 05.02.10; затв. 06.10.10 / Єр'оміна Марина Олександрівна. – Х., 2010. – 229 с.

73. Железнодорожный туризм. Режим доступа: http://www.magazine-rest.in.ua/ru/articles/rail_tourism.html.

74. Жукова М.А. Индустрия туризма / М.А. Жукова. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 300 с.

75. Журавлева Н.А. Общественно-частное партнерство в развитии инфраструктуры / Н.А. Журавлева // Экономика железных дорог. – 2011. - № 2. – С. 20-29.

76. Забелин П.В. Основы стратегического управления / П.В. Забелин, Н.К. Моисеева. – М.: Информационно-внедренческий центр «Маркетинг», 1998. – с. 195.

77. Закон України "Про транспорт": із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 17 березня 1999 року № 507-XIV / Відомості верховної ради. – 2007. - № 33. - ст. 440. Режим доступа <http://www.uapravo.net/data2008/base63/ukr63722.htm>.

78. Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» // Відомості Верховної ради України. – 1992. – № 21. – С. 296. (Бібліотека офіційних видань).

79. Закон України «Про природні монополії» // Відомості Верховної Ради України. – 2000. - № 3. – 238 с.

80. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 31. – С. 705-717.

81. Зеленый семафор железнодорожному туризму // Турбизнес. - № 17. – 2009. Режим доступа: <http://tourbus.ru/article/1540.html>.

82. Иванов Ю.Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия: Научное издание / Ю.Б. Иванов, А.Н. Тищенко, Н.А. Дробитько, О.С. Абрамова. – Х.: Изд. ХНЭУ, 2004. – 256 с.

83. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика: навч. посібник / В.Я. Кардаш. – К.: КНЕУ, 2000. – 124 с.

84. Карлик А. Реструктуризация в стратегии развития промышленных

предприятий / А.Карлик, Е. Грищун // Проблемы теории и практики управления. - 2000. - № 6. – С. 48-52.

85. Карлофф Б. Деловая стратегия: концепции, содержание, символы: пер. с англ. / Б. Карлофф. – М.: Экономика, 1991. – 239 с.

86. Качалина Л.Н. Конкурентоспособный менеджмент / Л.Н. Качалина. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 464 с.

87. Квартальнов В.А. Туризм: теория и практика: Избранные труды: в 5-ти т. / В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 458 с.

88. Квартальнов В.А. Туризм: учебник / В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 320 с.

89. Кірдіна О. Г. Аспекти впливу залізничного транспорту на економіку країни / О.Г. Кірдіна // Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2010. - № 29. – С. 221 – 226.

90. Кірдіна О.Г. Інноваційна політика залізничного транспорту: завдання та проблеми / О.Г. Кірдіна // Вісник Східноукр. нац. ун-ту ім. В.Даля – 2011. - № 10. – С. 68-76.Козаченко А.

91. Кірдіна О. Г. Методичний підхід до оцінки ефективності функціонування підприємств залізничного транспорту / О.Г. Кірдіна, С.Л. Пакулін, О.О. Топчій // Економіка: проблеми теорії та практики. - 2009. – Вип. 249, Т. I. – С. 32-39.

92. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: монографія / [Ю.Б. Іванов, П.А. Орлов, О.Ю. Іванова]. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 352 с.

93. Концепція державної програми реформування залізничного транспорту України // Відомості міністерства транспорту та зв'язку України. – 2006. - № 21-22.

94. Концепція реформування транспортного сектору економіки. Затверджена постановою КМУ від 09.11.2000 р.

95. Концепція та програма реструктуризації на залізничному транспорті України. – К.: Транспорт України, 1998. – с. 145.

96. Котлер Ф. Маркетинг, менеджмент: анализ, планирование, внедрение,

контроль: пер. с англ. / Ф. Котлер. – СПб.: Питер, 1999. – 896 с.

97. Крук М. Разработка корпоративных стратегий компании / М. Крук // ЭКО. – 2001. - № 6. – С. 112-117.

98. Кулибанова В.В. Маркетинг сервисных услуг / В.В. Кулибанова. – СПб.: Вектор, 2006. – 192 с.

99. Кэхилл Д. Хозяйственная стратегия: разработка, осуществление, контроль / Д. Кэхилл // Проблемы теории и практики управления. – 2002. - № 10. – С. 73-76.

100. Ламбен Ж.-Ж. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива: пер. с фр. / Ж.-Ж. Ламбен. – СПб.: Наука, 1996. – 589 с.

101. Макаренко М. В. Нові підходи до оцінки показників експлуатаційної діяльності на залізничному транспорті України / М. В. Макаренко, Г. Д. Ейтутіс, В. І. Пасічник // Залізничний транспорт України. – 1998. – № 4–5. – С. 14–15.

102. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент: курс лекций / В.Д. Маркова, С.А. Кузнецова. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 288 с.

103. Маркова І.В. Організаційно-економічні основи комерціалізації залізничного транспорту України: автореф. дисерт. канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка і управління підприємства за видами економічної діяльності»; / Маркова Інна Володимирівна. – Х., 2011. – 19 с.

104. Медынский В.Г. Инновационный менеджмент: учебник / В.Г. Медынский. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 295 с.

105. Мельник Т.С. Маркетингові стратегії позиціонування транспортної та сервісної послуг в сфері пасажирських перевезень / Т.С. Мельник, Л.М. Лобойко, О.В. Христофор // Тези доповідей Третьої Міжнародн. науково-практ. конф. «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», 23-27 червня 2008 р., м. Судак. – ЭКУЖТ, 2008. – С. 326-328.

106. Мельник Т.С. Удосконалення процесу позиціонування та практичні аспекти його застосування в маркетингу пасажирських перевезень / Т.С. Мельник, О.В. Христофор // Тези доповідей Третьої Міжнародн. науково-практ.

конф. «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», 23-27 червня 2008 р., м. Судак. – ЭКУЖТ, 2008. – С. 324-326.

107. Мельникова К. Стратегическое планирование деятельности предприятия / К. Мельникова, Ю. Лидовский, В. Носков // Бизнес Информ. – 1998. - № 17-18. – С. 109-111.

108. Менеджмент на залізничному транспорті: навчальний посібник / За ред. О.Г. Дейнеки, Л.О. Позднякової. – Харків: УкрДАЗТ, 2010. – 300 с.

109. Менеджмент на транспорте: учеб. пособ. / [Н. Н. Громов, В. А. Персианов, Н. С. Усков и др.]; под общ. ред. Н. Н. Громова, В. А. Персианова. – М. : «Академия», 2003. – 528 с.

110. Мескон М.Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М.Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1992.

111. Методические рекомендации по определению экономической эффективности мероприятий научно-технического прогресса на железнодорожном транспорте. – М. : Транспорт, 1991. – С. 31–32.

112. Минцберг Г. Стратегический процесс / [Г.Минцберг, Д.Б.Куинн, С.Гошал] / пер. с англ.; под. Ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с.

113. Минцберг Г. Школы стратегий: пер. с англ. / Г. Минцберг, Б. Альстрэнд, Дж. Лэмпел. – СПб.: Питер, 2000. – 336 с.

114. Мукмінова М. Триєдність граней якості залізничної послуги / М. Мукмінова // Магістраль. – 2000. - № 85. – С. 6.

115. Нагапетьянц Н.А. Прикладной маркетинг: учеб. пособие для вузов / Н.А. Нагапетьянц. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 272 с.

116. Организация туризма: учеб. пособие / [А.П. Дурович, Г.А. Бондаренко, Т.М. Сергеева и др.]; под общ. ред. А.П. Дуровича. – 3-е изд., стер. – Мн.: Новое знание, 2006. – с. 241.

117. Основні показники роботи залізниць України (1995 - 2005 роки) : довідник. - К.: вид-во ТОВ "ВД "Мануфактура", 2006. - 44 с. - (Нормативно-технічне видання).

118. Основні показники роботи залізниць України (1998 - 2008 роки): довідник. - К.: вид-во ТОВ "Нескінченне джерело", 2009. - 44 с. - (Нормативно-технічне видання).

119. Павоне Дж. Оценка качества транспортных услуг / Дж. Павоне // Железные дороги мира. – 1998. - № 1. – С. 23-30.

120. Пасічник В. І. До питання аналізу і розрахунку собівартості перевезень / В. І. Пасічник // Залізничний транспорт України. – 1999. – № 3. – С. 18-21.

121. Пасічник В. І. Управління економікою експлуатаційної роботи залізниць України: навч. посіб. / Пасічник В. І. – К. : Основа, 2005. – 376 с.

122. Пассажиروоборот по видам транспорта: динамика перевозок пассажиров во внутреннем железнодорожном туризме в России. Режим доступу: http://www.gks.ru/bgd/regl/b09_13/IssWWW.exe/Stg/html4/17-19.htm.

123. Пастухова В. Стратегический подход в управлении предприятием / В. Пастухова // Экономика Украины. – 2001. - № 3. – С. 84-86.

124. Позднякова Л.О. Економічна модель управління якістю послуг на залізничному транспорті / Л.О. Позднякова, О.Г. Дейнека // Тезиси доклада на другу міжнародну научно-практичну конференцію «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті». - Київ. - ЭКУЖТ. - 2007. – С. 117-118.

125. Пономаренко В.С. Стратегічне розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія / [В.С. Пономаренко, О.М. Тридід, М.О. Кизим]. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. – 328 с.

126. Пономаренко В.С. Стратегічне управління розвитком підприємства. Навч. посіб. / [В.С. Пономаренко, О.І. Пушкар, О.М. Тридід]. – Х.: Вид. ХДЕУ, 2002. – 640 с.

127. Попов С.А. Стратегическое управление: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 4. – М.: ИНФРА-М, 2000. – с. 304.

128. Портер М. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и

конкурентов: пер. с англ. / М. Портер. – М.: Альбина Бизнес Бук, 2006. – 454 с.

129. Портер М. Международная конкуренция: пер. с англ. / М. Портер. – М.: Международные отношения, 1993. – 386 с.

130. Портер М. Стратегія конкуренції: пер. с англ./ М. Портер. – К.: Основи, 1998. – 390 с.

131. Приказ МТУ № 764 от 05.11.2001 г. «Про концепцію розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020 року».

132. Про державно-приватне партнерство: закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // www.president.gov.ua

133. Програма електрифікації залізниць на 2008-2009 р.р.: затверджена 09 верес. 2008 р. / Кабінет Міністрів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

134. Програма розвитку залізничного туризму на 2011-2012 рр., затверджена наказом від 16.03.2011 р. № 086-Ц. Режим доступу:

135. Путятин Ю. Стратегия развития предприятия / Ю. Путятин, А. Пушкарь, А. Тридед // Бизнес Информ. – 1998. - № 23-24. – С. 109-113.

136. Пушкарь А. Разработка и реализация стратегии предприятия / А. Пушкарь, А. Тридед // Бизнес Информ. – 1998. - № 21-22. – С. 121-125.

137. Пушкарь А. Системы управления стратегическим развитием / А. Пушкарь, В. Билозерский // Бизнес Информ. – 1997. - № 11-12. – С. 59-61, 54-58.

138. Пушкарь А. Стратегическое управление развитием предприятия / А. Пушкарь, А. Тридед // Бизнес Информ. – 1999. - № 11-12. – С. 124-129.

139. Пушкарь А.Н. Стратегические группы предприятий: Научное издание / [А.Н. Пушкарь, Ю.Е. Будов, А.А. Пилипенко]. – Х.: Изд-во «Кроссруд», 2006. – 440 с.

140. Райзберг Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 496 с.

141. Ревенко Е.В. Формирование системы стратегического управления развитием предприятия / Е.В. Ревенко // Бизнес Информ. – 2006. - № 8. – С. 115-120.

142. Редченко К.І. Стратегічний аналіз. Навчально-методичний посібник / К.І. Редченко. – Львів, 2002. – 194 с.

143. Рюли Э. Исследование стратегических процессов в организации / Э. Рюли, С. Шмидт // Проблемы теории и практики управления. – 2000. - № 5. – С. 99-104.

144. Сенин В.С. Организация международного туризма / В.С. Сенин. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 400 с.

145. Серпилин А. Основные подходы к разработке и внедрению стратегии развития предприятия / А. Серпилин // Проблемы теории и практики управления. – 2000. - № 6. – С. 78-86.

146. Сиволовська О.В. Створення системи менеджменту якості на транспортних підприємствах сфери пасажирських перевезень / О.В. Сиволовська, О.Г. Шаля // Тези доповідей Третьої Міжнародн. науково-практ. конф. «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», 23-27 червня 2008 р., м. Судак. – ЭКУЖТ, 2008. – С. 337-338.

147. Симонян В. Около 750 млн. гривен потратят на подготовку Донецкой железной дороги к ЧЕ-2012. Режим доступа: <http://www.komitet12.org.ua/analitika/okolo-750-mln-griven-potratyat-na-podgotovku-donetskoj-zheleznoj-dorogi-k-che12>.

148. Сич Є.М. Пасажирський комплекс залізничного транспорту: розвиток і ефективність: Монографія / Є.М. Сич, В.П. Гудкова. – К.: «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2004. – 248 с.

149. Сич О.Є. Вплив рівня якості пасажирських перевезень на конкурентоспроможність залізничного транспорту / О.Є. Сич, О.М. Діденко // Зб. Наук. праць. Т. 5. Економіка й управління. Вип. 1.: КІТ, 2001. – С. 73-77.

150. Сницарева Д. Постой, паровоз, не стучите колеса / Д. Сницарева // Зеркало недели. -2005. - № 11. – С. 33-36.

151. Соловьев В.С. Стратегический менеджмент: Учебник / В.С. Соловьев. – Ростов-на-Дону: Феникс; Новосибирск: Сибирское соглашение, 2002. – 448 с.
152. Старовойтов М.К. Современная российская корпорация (организация, опыт, проблемы) / М.К. Старовойтов. – М.: Наука, 2001. – 312 с.
153. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / под ред. А.П. Градова, Б.И. Кузина. – СПб.: Специальная литература, 1996. – 510 с.
154. Стратегия предприятия и стратегический менеджмент: Учеб. пособие / [Ю.В. Соболев, В.Л. Дикань, А.Г. Дейнека, Л.А. Позднякова]. – Х.: ООО «Олант», 2002. – 416 с.
155. Стратегічний маркетинг: навчальний посібник / Л.В. Балабанова та ін.: Донец. Нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 551 с.
156. Стратегія підприємства: Підручник / Ю.Б. Іванов, О.М. Тищенко, Т.М. Чечетова-Терашвілі, О.В. Ревенко. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 560 с.
157. Сыч В. Формирование инновационной стратегии предприятия / В. Сыч // Бизнес Информ. – 1997. - № 22. – С. 42-44.
158. Терешкина Н.Е. Формирование стратегии развития малых транспортных предприятий / Н.Е. Терешкина. – К.: Науковий світ, 2005. – 160 с.
159. Тищенко А.Н. Стратегия управления развитием предприятия / А.Н.Тищенко, О.С. Головки. – Харьков: ЭДЭНА, 2003. – 198 с.
160. Тищенко А.Н. Механизм формирования стратегии развития машиностроительных предприятий / А.Н. Тищенко, Е.В. Ревенко // Бизнес Информ. – 2006. - № 3. – С. 41-49.
161. Тищенко А.Н. Стратегический контроль как составляющая механизма формирования стратегии развития предприятия в условиях кризиса / А.Н. Тищенко, Е.В. Ревенко // Бизнес Информ. – 2006. - № 4. – С. 58-62.
162. Ткаченко Л.В. Маркетинг послуг: Підручник / Л.В. Ткаченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 192 с.
163. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент / Пер. с англ. / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.

164. Трихунков Ф.М. Транспортное производство в условиях рынка. Качество и эффективность / Ф.М. Трихунков. - М.: Транспорт, 1993. – 355 с.
165. Туленков Н. Ключевые позиции стратегического менеджмента в организации / Н. Туленков // Проблемы теории и практики управления. – 1997. - № 4. – С. 104-109.
166. «Укрзалізниця» переводит стрелки. Режим доступу: <http://www.kommersant.ua/doc/1789288>
167. Укрзалізниця пропонує залізничний туризм. Режим доступу: <http://www.alltravels.com.ua/2010/03/31/ukrzaliznycya-2/>
168. Укрзалізниця продемонструвала свої туристичні можливості. Режим доступу: http://www.mcg.com.ua/news/Press_relizi/Ukrzaliznitsya_prodemonstrirovala_svoi_turisticheskie_vozmozhnosti.html.
169. Уткин Э.А. Финансовое управление / Э.А. Уткин. – М.: Тандем: Экмос, 1997. – 207 с.
170. Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень: Навчальний посібник / О.О. Фастовець. – К.: Музична Україна. – 190 с.
171. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление / Р.А. Фатхутдинов. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 312 с.
172. Финансовый менеджмент: теория и практика: учеб. / под. ред. Е.С. Стояновой. — М.: Перспектива, 1997. – 574 с.
173. Формирование стратегических решений в управлении / А. Козаченко // Бизнес Информ. – 1998. - № 6. – С. 89-93.
174. Христофор О.В. Визначення ключових компетенцій як вихідний етап стратегічного планування / О.В. Христофор, Т.С. Мельник // Тези доповідей Третьої Міжнародн. науково-практ. конф. «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», 23-27 червня 2008 р., м. Судак. – ЭКУЖТ, 2008. – С. 339-341.
175. Шаля О.Г. Напрямки створення конкурентного середовища в галузі залізничних перевезень / О.Г. Шаля // Тези доповідей V Міжнародної наукової конференції "Проблеми економіки транспорту". 27.04 – 28.04.2006., м.

Дніпропетровськ. - Дніпропетровський Національний університет залізничного транспорту, 2006.

176. Шаля О.Г. Роль стратегического маркетинга и стратегического управления в повышении конкурентоспособности транспортного предприятия / О.Г. Шаля // Вісник економіки транспорту і промисловості: Збірник наукових праць. Випуск 14. Спеціальний випуск – Харків: Українська державна академія залізничного транспорту, 2006.

177. Шаля О.Г. Управління конкурентоспроможністю транспортного підприємства на основі системи менеджменту якості: дис. канд. екон. наук: 08.00.04 «Економіка і управління підприємства за видами економічної діяльності»; захищена 14.12.07; затв. 12.03.08 / Шаля Ольга Геннадіївна. – Х., 2007. – 168 с.

178. Шевченко Л.С. Введение в маркетинг: Учебно-практическое пособие / Л.С. Шевченко. – Харьков: Консум, 2000. – с. 672.

179. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник / З.Є. Шершньова. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

180. Шинкаренко В.Г. Основы контроля и регулирования качества услуг пассажирских автотранспортных предприятий / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко, Т.Е. Василенко. – Харьков: ХНАДУ, 2006. – 26с.

181. Шинкаренко В.Г. Оценка и анализ конкурентоспособности и качества автотранспортных услуг / В.Г. Шинкаренко, О.Н. Криворучко. – Харьков.: ХНАДУ, 2001. – 22 с.

182. Шинкаренко В.Г. Управление конкурентоспособностью предприятия / В.Г. Шинкаренко, А.С. Бондаренко. – Х.: Изд-во ХНАДУ, 2003. – 186 с.

183. Шинкаренко В.Г. Формування конкурентної стратегії автотранспортного підприємства. Конкурентоспроможність: проблеми науки і практики: Монографія / В.Г. Шинкаренко. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 248 с.

184. Школа І.М. та ін.. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник / за ред.. проф. І.М. Школи. – Чернівці, 2003. – 596 с.

185. Экономика железнодорожного транспорта: Учеб. для вузов ж.-д.

трансп. / [И.В. Белов, Н.П. Терешина, В.Г. Галабурда и др.]; под ред. Н.П. Терешиной, Б.М. Лapidуса, М.Ф. Трихункова. – М.: УМК МПС России, 2001. – 600 с.

186. Экономическая стратегия фирмы: Учебное пособие / Под ред. А.П. Градова – СПб.: Специализированная литература, 1995. – 411 с.

187. Экономические показатели развития туристической индустрии в мире. По данным ВТО. Режим доступа: <http://unstats.un.org/>

188. ЮЖД начала организовывать турпоездки по Украине. Режим доступа: http://www.mediaport.ua/news/city/64919/yujd_nachala_organizovyivat_turpoezdki_po_ukraine.

189. <http://www.des.kubannet.ru>